

Eve Giden Küçük Tren • Behiç Ak

Çocuk Kitaplar • Roman • 144 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
İLETİŞİM • BİLİM ve TEKNOLOJİ • DOĞA ve EVREN • ERDEMLER
dayanışma • maden • meslekler • hayal gücü • tren • demiryolu • depresyon • su kaynakları • sosyal yaşam

“**Gülümseten Öyküler**” ve “**Tombiş Kitaplar**” gibi dizileriyle çocuk edebiyatımızın en sevilen isimlerinden olan **Behiç Ak**, çocuk romanları koleksiyonuna yine gülümseten bir kitap ekledi. Hayallerinin peşinden giden bir kadının dede evine dönmesiyle, nicedir üretim dışı kalmış köy sakinlerinin uyuşmuş yaşamlarından silkinip çıkması, ortak amaç için çabalaması üzerine unutulmaz ayrıntılarla bezeli, eğlenceli bir roman.

Maden ocakları yıllar önce kapatılmış bir köyün halkı, üretmekten aldığı keyfi unutalı çok olmuştur. Herkes evine çekilmiş; umudunu ve neşesini yitirmiştir sanki. Günün birinde, eşyasını bir eşeğin sırtına yüklemiş Münevver Hanım çıkagelir. Onun hayalleri, köyün en hayalci çocuğu İlyas'inkilerden bile daha çılgın gibidir. Büyük şaşkınlık yaratan Münevver Hanım tek tek kapıları çalmaya başlar; acaba köyü canlandırmayı başaracak mıdır?..

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- İlyas'ın maden ve dünyanın merkezine düşüşüyle ilgili anlattığı hikâyeyi nasıl yorumlarsınız? Sizce İlyas nasıl biri?
- 2- Bir maden neden kapatılır? Böyle kapatılmış eski maden sahalarında ne tür tehlikeler olabilir? İlyas gibi çocukları, girilmesi yasak olan yerlere girmeye iten nedir?
- 3- Köpeklerin ve eşeklerin depremle ne ilişkisi var? Siz hiç eşek gördünüz mü? Günümüzde eşeklerden nasıl yararlanılıyor; eşekler daha çok nerelerde kullanılıyor?
- 4- Kitabı okumayan birine Münevver Hanım'ı nasıl anlatırsınız? Eşi Nurettin Bey'le aralarında ne tür farklılıklar var?
- 5- Mezura nedir; Mevlut Bey'in mezura ile ne ilişkisi var? Maden kapandıktan sonra bunalıma düşmesinin ve insanların ondan kaçmasının nedeni ne?
- 6- İlyas, köylülerin dayanışmayı bırakıp evlerine kapanmasını nasıl açıklıyor? Münevver Hanım köylülerin evlerinin önünde gördüğü arabaları neye bağlıyor?
- 7- Münevver Hanım, neye dayanarak köyün teknik eleman dolu olduğunu düşünüyor? İlyas'ın “trende bademli kek yapma” önerisi nereden çıkıyor?
- 8- Köylüler ilk başta neden Münevver Hanım'ın demiryolunu temizleme gayretine olumsuz bakıyor; trenin yeniden çalışmasını istemiyorlar mı? Ne düşünüyorlar?
- 9- Münevver Hanım, trene neden “Eve Giden Küçük Tren” ismini veriyor? Trenin özellikleri ne; içi nasıl döşeniyor? Yazar, neden trenin masal evine dönüştüğünü söylüyor?
- 10- Münevver Hanım'ın gelişi ve treni çalıştırma çabaları köydeki sosyal yaşamı nasıl değiştiriyor? İlyas bu süreçte neler yapıyor; hangi görevi üstleniyor?
- 11- Deprem nedir; depremle ilgili neler biliyorsunuz? Romanda gerçekleşen deprem nasıl oluyor da köye zarar yerine yarar getiriyor?
- 12- Bu roman size neler düşündürdü? En çok hangi olay ya da gelişme aklınızda yer etti? Nedenleriyle birlikte açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Araştırma:** Köyün geleceği nasıl bir tehdit altında? Göl, köy için ne anlama geliyor; kuruması nelere yol açabilir? Gerçek yaşamda yanlış kullanım ve müdahale nedeniyle su kaynaklarının olumsuz etkilendiği ve çevrenin zarar gördüğü örnekler var mı; nerelerde?
- **Maket:** Öğrenciler 5 kişilik gruplar halinde çalışarak tren maketleri yapsınlar. Maketler için karton, kâğıt, kumaş, düğme, kurdele, tahta gibi değişik malzemeler kullanılabilir. Lokomotif, yük, yolcu, buharlı, elektrikli gibi istenilen tür seçilebilir. Maketler “Eve Giden Küçük Tren Sergisi”nde ziyarete sunulabilir.
- **Yarışma:** Sınıfa 3 adet mezura getirin ya da kâğıtları şeritler halinde keserek ve işaretleyerek hep birlikte 3 adet mezura yapın. 2 öğrenci “ölçücü” olarak belirlensin. Kalan öğrenciler 2 kişilik gruplara ayrılınsın. Gruplar boyutunu diğerlerine sormak üzere 2-3 eşya ya da nesne belirlesin. (Örnek: Öğretmen masasının genişliği ne kadar?) Karşıdaki grubun tahmini üzerine “ölçücüler” mezura ile masanın genişliğini ölçsün. Grup tam ölçüyü bilmiş ya da +/- 1-2 santimetre farkla yanıtlamışsa tur atlasın; bilemeyen grup elensin. Sona kalan grubun üyelerine gerçek birer mezura armağan edilsin.
- **Afiş:** Sınıf 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup; romandaki bütün kişileri ve göl, eşek, demiryolu, tren, maden, harap ev gibi bütün unsurları, resim, karikatür, fotoğraf vb. kullanarak afiş tasarımına yerleştirsın. Böylelikle romanın büyük boyutlu görsel albümleri hazırlansın. Afişlere kişilerin isimlerini yazmayı da ihmal etmeyin.
- **El İşi:** Sınıfın içinde ya da dışında büyücek bir pano oluşturun. Önce bu panoya tren vagonları resimleri yapın. Sınıftaki bütün öğrenciler bir fotoğraflarının baş kısmını keserek vagonların camlarına, lokomotiflere ya da istedikleri bir yerine yapıştırınsınlar. Böylece sınıf treni oluşturulsun. Üstüne “Bizim Sınıfa Giden Küçük Tren” yazarak sergileyin.
- **Pantomim:** Romanda geçenler başta olmak üzere meslek isimlerini küçük küçük kâğıtlara yazarak bir torbaya koyun. Herkes torbadan çıktığı mesleği söz ve ses kullanmadan yalnızca hareketle, pantomim yaparak anlatsın. Diğerleri hangi meslek olduğunu bulmaya çalışsın.
- **Yazma:** Meltem’in sonda anlattığı “Mor Gökyüzünden Yıldız Çalan Hırsızlar” hikâyesini tüm sınıf birlikte yazmayı deneyin. Bir başlangıç cümlesi düşünün ve bu cümleyi geliştirerek ilerleyin. Herkes kendinden öncekinin cümlesine bir ekleme yapsın ve böylece ard arda söylenen cümlelerle hikâyeyi oluşturun. Süreci kaydedin. Hikâye sona erdiğinde kaydı dinleyin ve kimlerin ne tür yaratıcı eklemelerle akışı yönlendirdiğini yine sınıfça tartışın.
- **Sosyal Sorumluluk Projesi:** Depreme nasıl hazırlanılır; alınması gereken önlemler nelerdir? Bu büyük doğa olayının yaratabileceği tehlikelere karşı evlerde ve okullarda yapılması gerekenleri aşamalı olarak listeleyin. Okulda ve yaşadığınız evlerde deprem güvenliği olup olmadığını araştırın. Bu konuda hem okulda hem de ailelerinizde farkındalık yaratın. Gerekli önlemlerin alınması için takipçi olun.
- **Canlandırma:** Gönüllü öğrenciler, Münevver Hanım’ın, trenin yeniden çalıştırılmasının değerini ve önemini köy halkına anlattığı ikna konuşmasını canlandırın. Öğrencilerin inandırıcı olabilmesi için, kendilerini Münevver Hanım’ın yerine koyması ve trenin köylüler için ne anlama geldiğini iyi kavraması önemlidir. Köylüleri canlandıran diğer öğrenciler ise soru sorabilir, karşı görüş aktarabilirler. Bakalım Münevver Hanım rolündekiler ne kadar ikna edici olacak?